

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 5 JANUARIJ.

NIEUWJAARSGIFTEN AAN PIUS IX.

Te rekenen van heden openen wij de lijst van onderschrijvingen voor de Nieuwjaarsgiften aan den H. Vader. De eerste lijst zal in den *Postrijder* van toekomenden zaterdag worden medegedeeld.

Wij twijfelen niet of de katholieke bevolking van Limburg zal op nieuw krachtig willen bijdragen om den grooten Pius IX ter hulp te komen.

Sedert dat deze onderschrijving in ons land geopend is, heeft derzelver opbrengst jaarlijks toegenomen, zoodat men de aanzienlijke som van vijf honderd duizend franken bereikt heeft.

Met deze talrijke giften heeft men groote zaken kunnen verrichten. België heeft merkwaardig deel genomen aan de aanwerving, aan den onderhoud en aan het wapenen der verdedigers van den H. Vader, paus en Koning.

Meer dan twee duizend jongelingen zijn naar Rome uit België opgetrokken: en op dit oogenblik zendt men hun uit ons land wapens en oorlogstuigen.

De onderschrijvers mogen hier trotsch over zijn; krachtig hebben zij tot de verdediging van den Heiligen Stoel bijgedragen; dit werk is bekroond geworden door de roemrijke overwinning van Mentana. Nu, sedert dien heldhaftigen slach, hebben zij aan de onvermoelijke soldaten van Pius IX de middelen bezorgd om hun werk te handhaven, ja, meer uit te breiden, en het Vatikaan en den Zetel van Petrus tegen trouwlooze aanvallen te beschutten.

Alles is toch niet gedaan; misschien staan er heverige gevechten aan de deur; onze teer-geliefde Vader, Pius IX, heeft altijd nog onze hulp noodig.

Wij twijfelen er niet aan, België zal het zich eenen plicht maken voor te gaan met de schuld van kinderlijke zelfopoffering, vrijwillig aangenomen, en zoo rijkelijk tot hiertoe voldaan, te betalen. Laten de vijand en van Christus de armen niet vallen om nieuwe en vermadelijke aanvallen tegen deszelfs Verle-genwoordiger te smeden, zoo zullen de kinderen van Pius IX, met evenredige standvastigheid en met moed, hunnen Vader ter hulp snellen.

In deze omstandigheden vragen wij de hulp der katholieke milddadigheid; tot hier toe zoo ieverig om de Kerk te ondersteunen, zal zij dit jaar wederom zich aan die edele taak toewijden.

Gelijk op andere jaren zal de opbrengst der onderschrijvingen aan het komitee overge-zonden worden; de giften worden gebruikt ter verdediging van den H. Stoel, volgens het verlangen en de voorschriften van den Minister der wapens van Zijne Heiligheid.

Volgens l'*Etoile* zou er oneenigheid bestaan in het kabinet en zou er kwestie zijn van de aftreding van M. Pirmez, als minister van binnenlandsche zaken. De opvolger zou M. Van Humbeek zijn, wiens denkwijns meer overeen komt met die van MM. Frère en Bara als wel die van M. Pirmez. Daarenboven is M. Van Humbeek de verslaggever over het wetsontwerp op het tijdelijke der eeredien-stegen... Dat belooft voor de toekomst.

Men schrijft uit Brussel, 28 december, aan de *Amsterdamsche Courant*:

Zal België vergroot worden? Ja, zegt de *Achener Zeitung*, die meldt, dat tusschen de belgische en pruisische regeeringen een con-ventie is gesloten tot verdeling van het onzijdig grondgebied van Moresnet, dat sedert 1815 tot het ene noch tot het andere land behoort. Doch tot de bedoelde inlijving is nog niet overgegaan; reeds lang werd hierover gecorrespondeerd tusschen Brussel en Berlijn, maar geen van de twee koninkrijken wil aan het andere het belangrijkste gedeelte van genoemd grondgebied afstaan, namelijk dat hetwelk de rijke kolenmijnreeven bevat, die door de *Société de la Vieille Montagne* geë-

ploiteerd worden. De moeilijkheid zal voor-eerst niet uit den weg geruimd worden, en voorzeker zijn het niet de inwoners van het onzijdige Moresnet, die zich er over te beklagen hebben; want in afwachting van hetgeen gebeuren zal, leven zij vrij, zonder bestuur, zonder wetten zonder militairen dienst, zonder belastingen, op een kleine bijdrage na, bestemd om in de plaatselijke uitgaven te voorzien. Toen die lieden dus het bericht der *Achener Zeitung* in de andere bladen zagen overgenomen, werden zij ongerust en schreven naar Brussel om te vernemen wat er gaande is. Men antwoordde hun, dat van de geheele zaak hoegenaamd niets bekend was.

Onlusten te Hodimont.

Men schrijft uit Verviers:

Eene werkstaking heeft plaats gehad in het fabriek van MM. Garot te Hodimont, bij Verviers. Om het fabriek niet stil te laten liggen, heeft men andere werklieden aangesteld. De eerste werklieden hierover misnoegd, hebben zich voor de deur der fabriek verzameld om het werk te beletten. Deze zamenscholingen werden alle dagen talrijker en bedreigender. De bur-gemeester heeft alle verzamelingen van meer dan vijf personen op straat verboden. Eenige vensters zijn kapot geworpen. De gendarmen maken patrouillen door de straten. Een bataillon voet-loos is van Luik vertrokken om de rust te herstellen.

Het ambt van Beul.

Over eenige jaren, toen het beulsambt te Parijs vacant was geworden, was het gerucht verspreid, dat er meer dan 80 kandidaten, en onder hen een groot getal doctors in de medicij-nen, zich bij de overheden hadden aangeboden om dit ambt te vervullen.

Indien men de *Evening Star* moet gelooven, heeft er in Engeland een dergelijk geval plaats gehad.

« Men verhaalt, zegt het blad, dat toen het gerucht zich over eenige jaren verspreidde, dat de beul Calcraft, zijn beroep moede, op het punt was van zijn ontslag te geven, de sheriff's letterlijk werden overstromd met aanvragen van personen van alle standen, welke wenschten zijn ambt te bekomen.

« Wij hebben altijd gedacht, dat die geschie-denissen een uitvindsel was; doch te oordeelen naar hetgeen men ons uit Taunton meldt, zou het wel kunnen gebeuren dat die geschiedenis eenige waarheid bevatte. Er moet eertlang eene hals-rechting in die stad plaats hebben. Wij ontlenen het volgende aan een dagblad dier stad, hetwelk eenige inlichtingen geeft over de toebereidselen:

« In het geval zegt het blad, dat de doodstraf zou toegepast worden, zou men Calcraft ver-zoeken, in weersvil der talrijke aanvragen, welke er aan den directeur der gevangenis gezonden zijn door personen, welke wenschten dit ver-schrikkelijk ambt uitte oefenen, en in weersvil van het aanbod, door verscheidene hunner ge-daan, om in een vermindering van den gewonen prijs toe te stemmen. Een burger van Londen, bij voorbeeld, schrijft aan het blad:

« Dewijl ik verneem, dat er in uwe gevangenis zich een tot den dood veroordeelde bevindt, heb ik de eer u te verwittigen, dat ik mij reeds tot verscheidene directeurs van gevangnissen van het graafschap heb gevend om hun te ver-zoeken mij wel het ambt van beul te willen toe-vertrouwen, en dat mij dit door eenigen hunner is beloofd. Indien het geval zich opeed, zou ik mij verbinden het werk op minder kosten voor het graafschap, en zoo goed als Calcraft, te ver-richten. In macht en gestalte ben ik aan Calcraft, gelijk, indien ik hem niet te boven ga, en ik ben vele jaren jonger dan hij.»

Een zonderling en luimig tweegevecht.

Twee rijke amerikaansche jongheeren waren verliefd op een rijke fransche juffer die 2 1/2 miljoen franks bezit; beide dongen even vurig naar hare hand en haar hart; de eenen den anderen niets willoende toegeven, kwam het aldra tot grove woorden en belediging en tot een duël. Men koos als wapen den revolver met zes schoten. Iedereen bevond zich ter bestemde plaats, de getuigen onderzochten de wapens en stelden de tegenstrevers op vijftien passen afstands van elkander... Op het sein der getuigen, losten beide kampvechters hunne revolvers af, doch met zulke ontroering en ver haasting, dat niet zij, maar de getuigen in groot gevaar verkeerden, dewijl hun de kogels naast de ooren schuifelden. Het twaalfde schot gelost, verklaarde men een-

parig dat men de wapens niet zou berladen; de strijders wierpen zich in elkanders armen en besloten zich aanstands bij de bemide juffer te begeven en haar te verzoeken van zelve tusschen hen te beslissen.

De schoone miljo en bezitster ontving hen met een bekoorlijken glimlach, wenschte hun geluk over den goeden uitval van hun tweegevecht, hen echter zachtelken berispende over een dwaasheid, die zoowel te onbegrijpelijker was, dewijl zij nooit het inzicht had gehad een van beiden tot echtgenoot te kiezen.

Bij deze woorden keerde zij zich tot een derden jongeling die deze opbeldering ook grim-la chend had bijgewoond, nam hem bij de hand en zegde: « Veroor loof, mij mijnheeren, u den heer N., mijnen verloofde dezen voormiddag, voor te stellen, en laat mij hopen dat gij op Kerstdag onze echt vereniging met uwe tegen-waardigheid zult vereeren.

Men begrijpt, zoudt de moeite, met welke lange aarzichten de beide blauw gescheende duëllisten hun afscheid namen.

Sten-gevallen.

Men meldt de dood van den erw. heer Hallet, pastoor te Xhendrenzel.

M. H. Casterman, boekdrukker-uitgever te Doornik, is in den nacht van 1 januarij, in den ouderdom van 49 jaren overleden. Hij was een man die talrijke vrienden telde; hij was een der voornaamste uitgever van 't land en hij heeft zich ook in den vreemde daardoor eenen naam gemaakt. Paus Pius IX, zijn lever voor het verspreiden van goede boeken willoende beloonen, zond hem een gouden medale en daarna het brevet der orde van den H. Sylvester; ten gevolge der algemeene tentoonstelling van 1867, be noemde het belgische gouvernement hem tot ridder der Leopolds-orde. Zijn lijkdienst en begrafen is hebben maanda g plaats gehad.

Men schrijft uit Brussel, 1 januarij. — Er is geene hoegenaamde ongunstige verandering gekomen in den toestand van den erfprins.

Dewijl de toestand van den prins, ondanks een zachte verbetering, zeer ernstig is, hebben de koning en de koningin de gelukwenschen van het diplomatische korps, van de gekonstituëerde korpsen of van de voorgestelde personen niet ontvingen.

Men verhaalt ons het volgende hartroerende feit, dat wij mededeel en zooals het ons verteld is: Deze dagen vroeg de erfprins aan den koning 6000 fr. voor zijne nieuwjaarsgift en droeg er sterk op aan. De koning wilde weten wat hij er mee doen zou. De zake antwoordde met zachtheid: « 't Is o en een geschenk te geven, Sire, aan twee engelen, welke mij met zooveel goedheid en zelfopoffering verzorgen.»

Men weet dat het twee zusters van liefde zijn, welke aanboudend bij het bed van den erfprins waken, met een bezorgdheid, waarvan de koning en de koningin in de grensloosheid en het eelste moederlijke karakter erkennen. In het paleis is de lof dezer heilige dochters in den mond van iedereen.

— Men leest in de *Belgische Illustratie* het volgende over de straatverlichting in de stad Antwerpen in vroegere tijden:

In Antwerpen, zooals overigens gansch België door, was het met de verlichting aller-slechtst gesteld. Hier en daar brandde, tot zelfs in den franschen tijd, een lantaern aan de heiligen-beelden, op de hoeken der straten. Verder bestonden er verscheidene ordonnantiën van 1755 tot 1788, bevelende, dat boven de deuren der kerken, klousters herbergen en huizen van ambtenaren eene olielantaern moest worden aangestoken.

Dit gebod schijnt echter niet zeer nauwgezet te zijn opvolgd, dewijl de municipaliteit, zegt Torfs, in 1795 terugkeerde tot het oude systeem, ieder verplichtende des avonds met een lantaern uit te gaan. De rijken deden zich vergezellen door fakkel dragers, en tot op het laatst der vorige eeuw was zulks in gebruik. Overigens, men waagde zich niet lichtveerdig des avonds in onze straten, en op het uur, dat ons hedendaagsch Antwerpen nog volop in beleving is, zou men destijds niemand in onze voornaamste wijken meer ontmoet hebben, dan de zoogezegde *hannekouiten* of *hannuiten* die met helderbard, hond en brandenden lan-teer u hunne ronde deden.

Onze winkels waren des avonds evenmin verlicht. Er brandde in den vooravond een blikken olielampke op de toonbank. Ziedaar alle! De stad had alzo des avonds een droevig en donker aanzien, en wel geschikt om de die-ven en ander schuim in de hand te werken.

Na het gebruik der zoogezegde *roverberes*,

met welke in 1776 Parijs reeds verlicht was, ook hier eindelijk was ingevoerd, en dat reeds als een aanzienlijke verbetering werd aanzien, deed men eerst in 1818 aan onze dokken een poging met de gasverlichting. Deze viel echter in het water. In 1828 trachte men de verlichting bij middel van harsgas in te richten. Nieuwe mislukking en 't was reeds in 1840, tijdens het bestuur van den heer Le Grelle, dat Antwerpen regelmatig met kolengas werd verlicht.

Verandering in nog grene halve eeuw! In 1795 hadden wij, zoo als men hooger zegt, niet anders dan eenige *gloeiende spijkers*, of zoo als de Antwerpenaar zeggen zou, eenige *gloeiende nagelkoppen*, in onze enge en donkere straten. In 1840 was Antwerpen helder verlicht gelijk bij den dag, en de gas, in schier alle winkels, wierp des avonds als het ware zonneglans te meer door de straten.

— In den loop van 1869 zullen er twee zonen en twee maanverduisteringen plaats hebben op de volgende datums: den 27 januarij een gedeeltelijke maaneklips, onzichtbaar in ons land, en niet de helft der schijf van de maan bedragende; den 11 februarij zonneklips, gedeeltelijk voor Amerika en Australisch Afrika, waarvan de middellijn, voorbij de pool draaiende op weinig afstand van den poolkring, het vasteland maar zal raken op een punt ten oosten der Kaap Goede Hoop; den 23 juli heeft er een gedeeltelijke maaneklips plaats, insgelijks alhier onzichtbaar, en waarvan de grootte een weinig meer dan de helft van den omtrek der maan zal bedragen; eindelijk den 7 augustus zal men in de Vereenigde Staten een volle zoverduistering kunnen waarnemen, die voor Europa onzichtbaar is.

— Het getal werklieden, aan de exploitatie der kolen in het koninkrijk gebuigd, is van 56,721. De vrouwen en de meisjes komen in dit getal voor het cijfer van 13,524, waarvan 9,122 in de putten.

— Een liberaal blad brengt het getal der gedecoreerden van de Leopolds-orde, slechts op 18,000. Daar zijn er meer dan 25,000, als men er de vreemdelingen bij bevat, wier namen bijna nooit in den *Moniteur* verschijnen, waarna men bij voorbeeld den naam van Douillon en die zijner helpers niet heeft gevonden. Het totale cijfer der belgische gedecoreerden voor al de orders, beloopt ongeveer 100,000, zoodat wij ons mogen beroemen, het meest gedecoreerde volk van gansch de wereld te zijn, China niet uitgezonderd.

Buitenlandsch nieuws.

Spanje.

In Andaluzië heerscht voortdurend een hevige gisting die nieuws wanorders voorspelt. In de stad Cadix worden zooveel personen aangehouden, dat de gevanghuizen er weldra ontoereikend zullen zijn.

De ontwapening der nationale milite in de stad Jerez heeft veel moeite gekost. De oppergeneraal Caballeros had zich derwaarts begeven met 4 schadrans ruiters en 4 stukken grof geschut. Een *bando* werd door hem uitgeraaid, welke de stad en geheel de provincie in staat van beleg verklaarde en den vrijen handel van zout en tabak verbood.

Vereenigde-Staten.

ZONDERLINGE OPSTAND.

Men leest in de *Panama Star and Herald*:

« Er is in de Sandwich-landen een zonde-linge opstand uitgebroken. Zekere dwepzieke Hawaiiërs hebben zich ingegeeld dat het einde der wereld nadert. Bij het traditionneele kostuum der geloovigen van het *millenium*, hebben zij eenen bijbel gevoegd, welke zij gelijk een patroones dragen, en alzo uitgegocht, waken en bidden zij in afwachting van het plechtige uur waarop de hemel voor hen zal geopend worden.

Doch de bezigheden der bovenwereld, hebben het gevolg, dat zij hun ruïneren en hun onmogelijk maken de eerste stoffelijke plicht te vervullen, welke aan de bewoners van eenen staat der benedenwereld is opgelegd; zij kunnen of willen hunne belastingen niet betalen.

De overheden zij dien toestand moede en het gouvernement heeft twee stoomboten naar het tooneel der wanorde gezonden; de *attorney general* verzegelt de gewapende macht om te onderzoeken tot welk punt de politieke aard is welke men aan den opstand toeschrijft, terwijl men derst, dat een der representanten, zekere Cornelle, het geheim opperhoofd der beweging is. De voornaamste aanleider is de genaamde Kaona, welke onlangs een zinneloosheid heeft verlaten, waarin hij gedurende twee maanden was opgesloten geweest.